ՎԴ/13155/05/24

Ո Ր Ո Շ ՈՒ Մ

ԳՈՐԾԻ ԵՆԹԱԿԱՅՈՒԹՅԱՆ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ՎԵՃԸ ԼՈՒԾԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ

3 դեկտեմբերի 2024 թվական քաղաք Երևան

ՀՀ Վճռաբեկ դատարանի նախագահ Լիլիթ Թադևոսյանս, ՀՀ Վճռաբեկ դատարանի վարչական պալատի նախագահ Հովսեփ Բեդևյանս, ՀՀ Վճռաբեկ դատարանի քաղաքացիական պալատի նախագահ Գոռ Հակոբյանս, ՀՀ Վճռաբեկ դատարանի քրեական պալատի նախագահ Համլետ Ասատրյանս, ՀՀ Վճռաբեկ դատարանի հակակոռուպցիոն պալատի նախագահ Արթուր Դավթյանս, նիստում ուսումնասիրելով թիվ ՎԴ/13155/05/24 գործի ենթակայությունը որոշելու նպատակով այն ՀՀ Վճռաբեկ դատարանի նախագահին ուղարկելու վերաբերյալ Երևան քաղաքի առաջին ատյանի ընդհանուր իրավասության քաղաքացիական դատարանի՝ 2024 թվականի նոյեմբերի 18-ի որոշումը,

Պ Ա Ր Զ Ե Ց Ի Ն Ք

<u>Գործի դատավարական նախապատմությունը</u>.

1. Արմեն Հակոբյանը 2024 թվականի հոկտեմբերի 18-ին հայցադիմում է ներկայացրել ՀՀ վարչական դատարան ընդդեմ «Մնանկության գործերով կառավարիչների կոլեգիա» ինքնակարգավորվող կազմակերպության՝ «Մնանկության գործերով կառավարիչների կոլեգիա» ինքնակարգավորվող կազմակերպության

դիտորդ խորհրդի 10.07.2024 թվականի որոշումը մասնակի անվավեր ճանաչելու և սնանկության գործերով կառավարիչ Սուսաննա Ասլանյանին կարգապահական պատասխանատվության ենթարկելու մասին որոշում ընդունելուն պարտավորեցնելու պահանջների մասին:

2. ՀՀ վարչական դատարանի՝ 2024 թվականի հոկտեմբերի 25-ի որոշմամբ հայցադիմումը վերահասցեագրվել է Երևան քաղաքի առաջին ատյանի ընդհանուր իրավասության քաղաքացիական դատարանին:

3. Երևան քաղաքի առաջին ատյանի ընդհանուր իրավասության քաղաքացիական դատարանի՝ 2024 թվականի նոյեմբերի 18-ի որոշմամբ գործի ենթակայությունը որոշելու նպատակով այն ուղարկվել է ՀՀ Վճռաբեկ դատարան:

4. Գործը ՀՀ Վճռաբեկ դատարանում ստացվել է 2024 թվականի նոյեմբերի 25-ին:

<u>Ենթակայության վերաբերյալ վեճի լուծման համար էական նշանակություն ունեցող փաստական հանգամանքները.</u>

5. Հղում կատարելով «Հայաստանի Հանրապետության դատական օրենսգիրք» ՀՀ սահմանադրական օրենքի 20-րդ հոդվածի 1-ին մասին և 24-րդ հոդվածի 1-ին մասին, «Վարչարարության հիմունքների և վարչական վարույթի» մասին ՀՀ օրենքի 3-րդ հոդվածի 1-ին մասին, «Սնանկության մասին» ՀՀ օրենքի 26-րդ հոդվածի 1-ին մասին, ՀՀ վարչական դատավարության օրենսգրքի 3-րդ հոդվածի 1-ին մասին, 10-րդ հոդվածին, 78-րդ հոդվածի 2-րդ մասին ու 81-րդ հոդվածի 1-ին մասին, ՀՀ քաղաքացիական դատավարության օրենսգրքի 18-րդ հոդվածին, ՀՀ Վճռաբեկ դատարանի՝ 2011 թվականի հուլիսի 27-ի թիվ ԵԱՔԴ/0433/02/11 և 2016 թվականի ապրիլի 22-ի թիվ ՎԴ/0830/05/14 գործերով արտահայտած իրավական դիրքորոշումներին՝ ՀՀ վարչական դատարանը 2024 թվականի հոկտեմբերի 25-ի որոշմամբ գործը վերահասցեագրել է Երևան քաղաքի առաջին ատյանի ընդհանուր իրավասության քաղաքացիական դատարանին՝ հետևյալ պատճառաբանությամբ. *«(…) «Մանկության գործերով կառավարիչների կոլեգիա» ինքնակարգավորվող կազմակերպությունը քաղաքացիների հետ հարաբերություններում հանդես է գալիս*

իրավաբանական անձի կարգավիճակով: Հետևաբար, դատարանը գտնում է, որ իրավաբանական անձի կողմից իրականացվող գործողությունները չեն կարող համարվել վարչարարություն և ՀՀ վարչական դատավարության կարգով դառնալ դատական վերահսկողության առարկա, քանի որ վարչարարություն իրականացնում են բացառապես Հայաստանի Հանրապետության գործադիր իշխանության հանրապետական և տարածքային կառավարման, տեղական ինքնակառավարման մարմինները, ինչպես նաև պետական այլ մարմիններ: Հետևաբար ներկայացված պահանջներն ուղղված են վարչական մարմին չհանդիսացող, հանրային իշխանական լիազորություններով չօժտված և ըստ այդմ՝ հանրային իշխանական լիազորությունների իրականացման պարտականություն չունեցող ոչ առևտրային իրավաբանական անձի դեմ, ուստի սույն վարչական գործով կողմերի միջև վեճը չի բխում հանրային իրավահարաբերություններից»[1]:

6. Հղում կատարելով ՀՀ քաղաքացիական դատավարության օրենսգրքի 26-րդ հոդվածի 2-րդ մասին, «Մսանկության մասին» ՀՀ օրենքի 24.1-րդ հոդվածի 1-ին մասին, 26-րդ հոդվածի 1-ին և 3-րդ մասերին, 27-րդ հոդվածի 2-4-րդ մասերին, 27.1-րդ հոդվածի 1-ին մասին, 27.2-րդ հոդվածին, 27.3-րդ հոդվածի 9-րդ մասին, 27.5-րդ հոդվածի 7-րդ մասին, 29.1-րդ հոդվածի 3-րդ ու 6-րդ մասերին, 29.2-րդ հոդվածի 1-ին մասին, 106-րդ հոդվածի 4-րդ մասին, ՀՀ վարչական դատավարության օրենսգրքի 10-րդ հոդվածի 1-ին մասին, ՀՀ Սահմանադրական դատարանի՝ 2009 թվականի փետրվարի 3-ի թիվ ՍԴՈ-787 որոշմամբ արտահայտած իրավական դիրքորոշմանը, ՀՀ Վճռաբեկ դատարանի՝ 2011 թվականի հուլիսի 27-ի թիվ ԵԱՔԴ/0433/02/11 և 2016 թվականի ապրիլի 22-ի թիվ ԵՄԴ/1029/02/14 գործերով արտահայտած իրավական դիրքորոշումներին՝ Երևան քաղաքի առաջին ատյանի ընդհանուր իրավասության քաղաքացիական դատարանը 2024 թվականի նոյեմբերի 18-ի որոշմամբ գտել է, որ սույն գործը ենթակա չէ Երևան քաղաքի առաջին ատյանի ընդհանուր իրավասության քաղաքացիական դատարանին և այդ առնչությամբ դիմել է ՀՀ Վճռաբեկ դատարանի նախագահին՝ նշելով հետևյալը. *«(…) Մսանկության մասին օրենքի տրամաբանությամբ կառավարիչների ինքնակարգավորվող կազմակերպության,*

[1] Տե՛ս դատական գործը, թերթեր 25-29:

ինչպես նաև առհասարակ անանկության գործով կառավարիչների գործունեության առումով գործադիր-կարգադրիչ գործառույթներով օժտված են ՀՀ արդարադատության նախարարը և ՀՀ արդարադատության նախարությունը, որոնք Դատարանի գնահատմամբ Մնանկության մասին օրենքով նախատեսված գործառույթներն իրականացնելիս հանդես են գալիս որպես հանրային իշխանության գործողություններ կրողներ, հետևաբար Դատարանը գտնում է, որ վերջիններիս միջև ծագող իրավահարաբերությունը հանրային է, որպիսի պայմաններում, Դատարանը գտնում է, որ սույն գործը ենթակա է քննության ՀՀ վարչական դատավարության օրենսգրքով սահմանված կարգով»[2]:

<u>Սույն որոշման հիմնավորումները և եզրահանգումը</u>.

7. Սույն գործով բարձրացված իրավական հարցը հետևյալն է. *հիմնավո՞ր է արդյոք Երևան քաղաքի առաջին ատյանի ընդհանուր իրավասության քաղաքացիական դատարանի հետևությունն այն մասին, որ թիվ ՎԴ/13155/05/24 գործն ըստ Արմեն Հակոբյանի հայցի ընդդեմ «Մնանկության գործերով կառավարիչների կոլեգիա» ինքնակարգավորվող կազմակերպության՝ «Մնանկության գործերով կառավարիչների կոլեգիա» ինքնակարգավորվող կազմակերպության դիտորդ խորհրդի 10.07.2024 թվականի որոշումը մասնակի անվավեր ճանաչելու և անանկության գործերով կառավարիչ Սուսաննա Ազևանյանին կարգապահական պատասխանատվության ենթարկելու մասին որոշում ընդունելուն պարտավորեցնելու պահանջների մասին, ենթակա չէ Երևան քաղաքի առաջին ատյանի ընդհանուր իրավասության քաղաքացիական դատարանին:*

8. «Հայաստանի Հանրապետության դատական օրենսգիրք» ՀՀ սահմանադրական օրենքի 2-րդ հոդվածի 3-րդ մասի 1-ին կետի համաձայն՝ *«Մասնագիտացված դատարաններն են՝*

1) վարչական դատարանը. (...)»:

Նույն օրենքի 20-րդ հոդվածի 1-ին մասի համաձայն՝ *«Առաջին ատյանի ընդհանուր իրավասության դատարանը քննում է դատական կարգով քննության*

[2] Տե՛ս դատական գործը, թերթեր 40-43:

ենթակա բոլոր գործերը, բացառությամբ մասնագիտացված դատարանների ենթակայությանը վերապահված գործերի»:

Նշված օրենքի 24-րդ հոդվածի 1-ին մասի համաձայն՝ *«Վարչական դատարանին են ենթակա Հայաստանի Հանրապետության վարչական դատավարության օրենսգրքով նախատեսված գործերը»:*

ՀՀ քաղաքացիական դատավարության օրենսգրքի 18-րդ հոդվածի 1-ին մասի համաձայն՝ *«Քաղաքացիական գործերը ենթակա են քննության առաջին ատյանի դատարանում, բացառությամբ «Մտավոր սեփականության մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքով նախատեսված դեպքերի և հակակոռուպցիոն դատարանին ենթակա գործերի»:*

Նույն հոդվածի 2-րդ մասի համաձայն՝ *«Քաղաքացիական են համարվում իրավունքի մասին վեճի հետ կապված բոլոր գործերը, բացառությամբ Հայաստանի Հանրապետության վարչական դատարանի (…) կամ Սահմանադրական դատարանի իրավասությանը վերապահված գործերի»:*

ՀՀ քաղաքացիական դատավարության օրենսգրքի 26-րդ հոդվածի համաձայն՝ *«(…) 2. Դատարանը յոթնօրյա ժամկետում որոշում է կայացնում վարչական դատարանից վերահասցեագրված հայցադիմումը վարույթ ընդունելու կամ գործը Վճռաբեկ դատարան ուղարկելու մասին, եթե համաձայն չէ գործի ենթակայությանը:*

(…)

6. Սույն հոդվածի 2-րդ և 3-րդ մասերով նախատեսված դեպքերում Վճռաբեկ դատարանի նախագահը և Վճռաբեկ դատարանի բոլոր պալատների նախագահները գործը Վճռաբեկ դատարանում սրանալու պահից տասնօրյա ժամկետում որոշում են գործի ենթակայությունը:

7. Սույն հոդվածի 6-րդ մասով նախատեսված որոշումն ընդունելու համար Վճռաբեկ դատարանի նախագահը հրավիրում է նիստ՝ իր և Վճռաբեկ դատարանի բոլոր պալատների նախագահների մասնակցությամբ, որն իրավազոր է, եթե դրան մասնակցում են նիստին մասնակցելու իրավունք ունեցող բոլոր անձինք:

8. Սույն հոդվածի 6-րդ մասով նախատեսված որոշումն ընդունվում է նիստին ներկա անձանց ընդհանուր թվի ձայների մեծամասնությամբ: Քվեարկելիս ձեռնպահ

մնալ չի թույլատրվում: Որոշմանը կողմ քվեարկած դատավորների կազմից և նրանց կողմից որոշված դատավորը կազմում է որոշման նախագիծը:

9. Սույն հոդվածով սահմանված կարգով որոշված դատարանը համարվում է իրավասու դատարան:

10. Սույն հոդվածի 6-րդ մասով սահմանված կարգով գործի ենթակայությունը սահմանելու մասին որոշում կայացվելու դեպքում չի կարող վերաքննիչ բողոք բերվել սույն օրենսգրքի 365-րդ հոդվածի 2-րդ մասի 11-րդ կետի հիմքով այն պատճառաբանությամբ, որ գործը ենթակա չի եղել քննության քաղաքացիական դատավարության կարգով»:

ՀՀ քաղաքացիական դատավարության օրենսգրքի 126-րդ հոդվածի 1-ին մասի 1-ին կետի համաձայն՝ *«Առաջին ատյանի դատարանը մերժում է հայցադիմումի ընդունումը, եթե գործը ենթակա չէ քննության քաղաքացիական դատավարության կարգով»:*

ՀՀ վարչական դատավարության օրենսգրքի 10-րդ հոդվածի 1-ին մասի համաձայն՝ *«Վարչական դատարանին ընդդատյա են հանրային իրավահարաբերություններից ծագող բոլոր գործերը, (...)»:*

9. Հանրային և մասնավոր իրավահարաբերությունների տարանջատման հարցին ՀՀ Վճռաբեկ դատարանը մանրամասն անդրադարձ է կատարել *«Վեստ» ՍՊԸ-ն ընդդեմ ՀՀ էկոնոմիկայի նախարարության մրցավոր սեփականության գործակալության* վարչական գործով կայացված որոշման շրջանակներում՝ արձանագրելով հետևյալը. *«(...) [Հ]անրային իրավահարաբերությունը մասնավոր հարաբերությունից տարանջատվում է թե՛ սուբյեկտային կազմով, թե՛ բովանդակությամբ և թե՛ օբյեկտով: Այդ տարրերն առանձին-առանձին անհրաժեշտ են, իսկ իրենց համակցության մեջ բավարար են, որպեսզի փաստվի իրավահարաբերության հանրային լինելու հանգամանքը: Իրավահարաբերությունը հանրային հատկանիշով բնութագրելու համար նախևառաջ անհրաժեշտ է, որ հարաբերության կողմ հանդես գա հանրային իշխանական լիազորություններով օժտված սուբյեկտը (վարչական մարմիններ, դրանց պաշտոնատար անձիք, այդ թվում պետական և համայնքային ծառայողներ): Մինչդեռ հանրային իշխանական*

լիազորություններով օժտված սուբյեկտի՝ իրավահարաբերության կողմ լինելը դեռևս չի նշանակում, որ իրավահարաբերությունը հանրային բնույթի է, քանի որ հանրային բնույթը՝ որպես իրավահարաբերության բնութագրիչ, ծավալային առումով ներառում է իրավահարաբերության թե՛ սուբյեկտային կազմը, թե՛ օբյեկտը, թե՛ բովանդակությունը և ի հայտ է գալիս միայն վերոնշյալ երեք տարրերի համակցությամբ: (…) Հանրային է այն իրավահարաբերությունը, որում կողմերից մեկի դերում անպայմանորեն հանդես է գալիս հանրային իշխանական լիազորություններով օժտված սուբյեկտը, որն այդ հարաբերության ընթացքում հանրային շահի իրացման կապակցությամբ իրացնում է օրենքով սահմանված իր հանրային իշխանական լիազորությունները (…)»[3]:

9.1. ՀՀ Վճռաբեկ դատարանը մեկ այլ՝ *Գոռիշիան Իշիկյանն ընդդեմ ««ԱՐՄԵՆԻԱ» ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ՕԴԱՆԱՎԱԿԱՅԱՆՆԵՐ» ՓԲԸ-ի և ՀՀ Կառավարությանն առընթեր քաղաքացիական ավիացիայի գլխավոր վարչության, երրորդ անձ Հոիփսիմե Իշիկյանի* քաղաքացիական գործով կայացված թիվ ԵՄԴ/1029/02/14 որոշմամբ արձանագրել է. *«[Հ]անրային է այն իրավահարաբերությունը, որում կողմերից մեկի դերում անպայմանորեն հանդես է գալիս հանրային իշխանական լիազորություններով օժտված սուբյեկտը, որն այդ հարաբերության ընթացքում հանրային շահի իրացման կապակցությամբ իրացնում է օրենքով սահմանված իր հանրային իշխանական լիազորությունները: Իրավահարաբերության հանրային լինելու և դրանից բխող վեճը վարչական դատարանին ընդդատյա լինելու հանգամանքը պարզելու նպատակով պետք է գնահատման առարկա դարձվեն հետևյալ հանգամանքները.*

1. արդյո՞ք իրավահարաբերության կողմերից մեկը հանրային իշխանական լիազորություններով օժտված սուբյեկտ է, թե՝ ոչ,

2. արդյո՞ք այդ իրավահարաբերության բովանդակությունը կազմում է հանրային իշխանական լիազորությամբ օժտված սուբյեկտի կողմից իր հանրային իշխանական լիազորությունների իրականացման պարտականությունը, թե՝ ոչ,

---

[3] Տե՛ս ՀՀ Վճռաբեկ դատարանի՝ *«Վեստ» ՍՊԸ-ն ընդդեմ ՀՀ էկոնոմիկայի նախարարության մրցավոր սեփականության գործակալության* վարչական գործով 2016 թվականի ապրիլի 22-ի թիվ ՎԴ/0830/05/14 որոշումը:

3. արդյո՞ք այդ իրավահարաբերությունը ծագել է հանրային շահի իրացման կապակցությամբ (իրավահարաբերությունն ուղղված է եղել հանրային շահի՝ սոցիալ-իրավական պրակտիկայում իրացմանը և առարկայացմանը), թե՝ ոչ:

Միայն վերոգրյալ պայմանների միաժամանակյա առկայության դեպքում է հնարավոր փաստել իրավահարաբերության հանրային լինելու հանգամանքը, ինչպես նաև այդ հարաբերությունից բխող վեճերի ընդդատության հարցը՝ հաշվի առնելով նաև այն կարևոր հանգամանքը, որ հանրային հարաբերություններից բխող բոլոր վեճերը չեն, որ վերապահված են վարչական դատարանի քննությանը, (...)»[4]:

9.2. Մեկ այլ որոշմամբ վերահաստատելով վերը նշված դիրքորոշումները՝ ՀՀ Վճռաբեկ դատարանը, անդրադառնալով իրավահարաբերության բնույթը պարզելու նպատակով կիրառվելիք մեխանիզմներին, *Լուսինե Սահակյանն ընդդեմ ՀՀ փաստաբանների պալատի* քաղաքացիական գործով 2022 թվականի մայիսի 13-ի որոշմամբ հայտնել է հետևյալ դիրքորոշումը. *«Իրավահարաբերության բնույթը պարզելու համար հարկավոր է այն դիտարկել շահերի տեսության, ենթակարգության տեսության և հատուկ իրավունքի տեսության համատեքստում:*

Ըստ շահերի տեսության՝ հանրային իրավունքը մասնավորից տարբերվում է այն շահի տեսակով, որոնք պաշպանվում են առանձին իրավանորմով: Այն իրավանորմերը, որոնք ծառայում են հանրային կամ ընդհանուր շահին, պատկանում են հանրային իրավունքին: Մինչդեռ, մասնավոր իրավանորմերը ծառայում են մասնավոր կամ անհատական շահերին:

Ենթակարգության տեսությունը ելնում է մասնակիցների հարաբերությունների բնույթից և կիրառվում է միայն այն դեպքում, երբ հարաբերության մասնակիցներն են մի կողմից պետությունը, իսկ մյուս կողմից քաղաքացին: Ըստ այս տեսության՝ այն իրավանորմերը, որոնք կարգավորում են հանրային իշխանությունը կրողների գործողությունները, համարվում են հանրային-իրավական, երբ դրանք վերաբերում են վերադասության-ենթակայության հարաբերությանը: Եթե մասնակիցների միջև առկա

[4] Տե՛ս ՀՀ Վճռաբեկ դատարանի՝ *Գոռիշխան Իշխկյանն ընդդեմ ««ԱՐՄԵՆԻԱ» ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ՕԴԱՆԱՎԱԿԱՅԱՆՆԵՐ» ՓԲԸ-ի և ՀՀ Կառավարությանն առընթեր քաղաքացիական ավիացիայի գլխավոր վարչության, երրորդ անձ Հոփսիմե Իշխկյանի* քաղաքացիական գործով 2016 թվականի ապրիլի 22-ի թիվ ԵՄԴ/1029/02/14 որոշումը:

է վերադասության-ենթակայության հարաբերություն, ապա իրավահարաբերությունը հանրային է, իսկ եթե իրավունքի երկու սուբյեկտները միմյանց առջև հանդես են գալիս իրավահավասար կերպով, ապա առկա են մասնավոր-իրավական հարաբերություններ:

Հատուկ իրավունքի տեսությունն իր հերթին նույնպես կոչված է պարզելու վեճի հանրային-իրավական բնույթը: Այն ելնում է վեճը լուծող իրավանորմերի իրավական բնույթից: Ըստ այս տեսության՝ եթե վեճը լուծվում է հանրային-իրավական նորմերի միջոցով, ապա առկա է հանրային-իրավական վեճ, իսկ եթե վեճը լուծում են մասնավոր-իրավական նորմերը, ապա կունենանք մասնավոր-իրավական վեճ:

Վերոնշյալ տեսությունների հիմքում դրված չափանիշներից ելնելով՝ անհրաժեշտ է անդրադառնալ հետևյալ հարցերին.

- որ նորմերն են լուծում վեճը,

- արդյո՞ք դրանք հանրային-իրավական նորմեր են (ինչ շահերի պաշտպանությանն են ուղղված այդ նորմերը),

- արդյո՞ք իրավահարաբերության մասնակիցների միջև առկա է վերադասության-ենթակայության հարաբերություն»[5]*:*

10. Սույն որոշման 8-9.2-րդ կետերում վկայակոչված իրավադրույթների վերլուծությունից և մեջբերված իրավական դիրքորոշումներից հետևում է, որ օրենսդիրն առաջին ատյանի ընդհանուր իրավասության դատարանին է վերապահել այն բոլոր գործերը, որոնց քննությունը վերապահված չէ մասնագիտացված դատարաններին, այդ թվում՝ վարչական դատարանին: Միևնույն ժամանակ, օրենսդիրը սահմանել է վարչական դատարանի ընդդատության շրջանակը, որում ներառված են հանրային իրավահարաբերություններից բխող վեճերի վերաբերյալ գործերը: Փաստորեն, որևէ դատական գործի՝ վարչական կամ առաջին ատյանի ընդհանուր իրավասության քաղաքացիական դատարանում քննության ենթակա լինելու հարցը որոշվում է՝ հիմք ընդունելով այն իրավահարաբերության բնույթը (մասնավոր կամ հանրային), որից բխող վեճը հանձնվում է դատարանի քննությանը:

---

[5] Տե՛ս ՀՀ Վճռաբեկ դատարանի՝ *Լուսինե Սահակյանն ընդդեմ ՀՀ փաստաբանների պալատի* քաղաքացիական գործով 2022 թվականի մայիսի 13-ի թիվ ԵԴ/38635/02/19 որոշումը:

11. «Մնանկության մասին» ՀՀ օրենքի 26-րդ հոդվածի 1-ին մասի համաձայն՝ *«(…) [Կ]առավարիչների ինքնակարգավորվող կազմակերպություն է համարվում ոչ առևտրային իրավաբանական անձը, որի հիմնադիր է հանդիսանում ոչ պակաս, քան 20 կառավարիչ: Կառավարիչների ինքնակարգավորվող կազմակերպությունը պետք է մշտապես ունենա կառավարիչ հանդիսացող ոչ պակաս, քան 20 անդամ: Կառավարիչը կարող է լինել միայն մեկ ինքնակարգավորվող կազմակերպության անդամ»:*

12. Սույն գործի նյութերի ուսումնասիրությունից հետևում է, որ.

- Արմեն Հակոբյանը 2024 թվականի հոկտեմբերի 18-ին հայցադիմում է ներկայացրել ՀՀ վարչական դատարան ընդդեմ «Մնանկության գործերով կառավարիչների կոլեգիա» ինքնակարգավորվող կազմակերպության՝ «Մնանկության գործերով կառավարիչների կոլեգիա» ինքնակարգավորվող կազմակերպության դիտորդ խորհրդի 10.07.2024 թվականի որոշումը մասնակի անվավեր ճանաչելու և սնանկության գործերով կառավարիչ Սուսաննա Ասլանյանին կարգապահական պատասխանատվության ենթարկելու մասին որոշում ընդունելուն պարտավորեցնելու պահանջների մասին[6],

- վերոնշյալ գործը ՀՀ վարչական դատարանի՝ 2024 թվականի հոկտեմբերի 25-ի որոշմամբ վերահասցեագրվել է Երևան քաղաքի առաջին ատյանի ընդհանուր իրավասության քաղաքացիական դատարանին՝ այն պատճառաբանությամբ, որ «Մնանկության գործերով կառավարիչների կոլեգիա» ինքնակարգավորվող կազմակերպությունը քաղաքացիների հետ հարաբերություններում հանդես է գալիս իրավաբանական անձի կարգավիճակով, հետևաբար իրավաբանական անձի կողմից իրականացվող գործողությունները չեն կարող համարվել վարչարարություն և ՀՀ վարչական դատավարության կարգով դառնալ դատական վերահսկողության առարկա, քանի որ վարչարարություն իրականացնում են բացառապես Հայաստանի Հանրապետության գործադիր իշխանության հանրապետական և տարածքային

[6] Տե՛ս սույն որոշման 1-ին կետը:

կառավարման, տեղական ինքնակառավարման մարմինները, ինչպես նաև պետական այլ մարմիններ[7],

- Երևան քաղաքի առաջին ատյանի ընդհանուր իրավասության քաղաքացիական դատարանը 2024 թվականի նոյեմբերի 18-ի որոշմամբ գտել է, որ սույն գործը ենթակա չէ Երևան քաղաքի առաջին ատյանի ընդհանուր իրավասության քաղաքացիական դատարանին և այդ առնչությամբ դիմել է ՀՀ Վճռաբեկ դատարանի նախագահին՝ նշելով, որ «Մնանկության մասին» ՀՀ օրենքի տրամաբանությամբ, կառավարիչների ինքնակարգավորվող կազմակերպության, ինչպես նաև առհասարակ սնանկության գործով կառավարիչների գործունեության առումով գործադիր-կարգադրիչ գործառույթներով օժտված են ՀՀ արդարադատության նախարարը և ՀՀ արդարադատության նախարարությունը, որոնք Դատարանի գնահատմամբ «Մնանկության մասին» ՀՀ օրենքով նախատեսված գործառույթներն իրականացնելիս հանդես են գալիս որպես հանրային իշխանության գործողություններ կրողներ, հետևաբար վերջիններիս միջև ծագող իրավահարաբերությունը հանրային է, որպիսի պայմաններում սույն գործը ենթակա է քննության ՀՀ վարչական դատավարության օրենսգրքով սահմանված կարգով[8]:

13. Նախորդ կետում մեջբերված փաստական հանգամանքները գնահատելով սույն որոշման 8-11-րդ կետերում վկայակոչված իրավադրույթների և արտահայտված իրավական դիրքորոշումների լույսի ներքո՝ հարկ է նկատել, որ տվյալ դեպքում Արմեն Հակոբյանն իր պահանջը ներկայացրել է «Մնանկության գործերով կառավարիչների կոլեգիա» ինքնակարգավորվող կազմակերպության դեմ, որը քաղաքացիների հետ հարաբերություններում հանդես է գալիս իրավաբանական անձի կարգավիճակով:

Հարկ է նշել, որ իրավաբանական անձինք, որպես կանոն, պետական իշխանական լիազորություններով օժտված չեն, չեն իրականացնում գործադիր-կարգադրիչ գործունեություն, հետևաբար, չեն կարող իրականացնել վարչարարություն և հայցվորի հետ կապված իրավահարաբերություններում չեն կարող հանրային շահի

[7] Տե՛ս սույն որոշման 5-րդ կետը:
[8] Տե՛ս սույն որոշման 6-րդ կետը:

իրացման կապակցությամբ իրականացնել օրենքով սահմանված հանրային իշխանական լիազորություններ:

Տվյալ դեպքում Արմեն Հակոբյանի կողմից հայցադիմում է ներկայացվել ոչ թե հանրային իշխանական լիազորություններով օժտված սուբյեկտի՝ վարչական մարմնի, այլ իրավաբանական անձի կարգավիճակ ունեցող և քաղաքացիական իրավահարաբերության սուբյեկտ հանդիսացող կազմակերպության դեմ: Ավելին՝ Արմեն Հակոբյանի և իրավաբանական անձի կարգավիճակ ունեցող «Մնանկության գործերով կառավարիչների կոլեգիա» ինքնակարգավորվող կազմակերպության միջև ծագած իրավահարաբերությունները կրում են զուտ քաղաքացիաիրավական բնույթ, քանի որ իրավունքի մասին վեճը ծագել է քաղաքացիական իրավունքի սուբյեկտների՝ ֆիզիկական անձ հայցվորի և իրավաբանական անձի կարգավիճակ ունեցող պատասխանողի միջև՝ իրենց քաղաքացիական իրավունքներն ու պարտականություններն իրացնելու կապակցությամբ:

14. Վերոգրյալից հետևում է, որ Երևան քաղաքի առաջին ատյանի ընդհանուր իրավասության քաղաքացիական դատարանի հետևությունն այն մասին, որ թիվ ՎԴ/13155/05/24 գործն ըստ Արմեն Հակոբյանի հայցի ընդդեմ «Մնանկության գործերով կառավարիչների կոլեգիա» ինքնակարգավորվող կազմակերպության՝ «Մնանկության գործերով կառավարիչների կոլեգիա» ինքնակարգավորվող կազմակերպության դիտորդ խորհրդի 10.07.2024 թվականի որոշումը մասնակի անվավեր ճանաչելու և սնանկության գործերով կառավարիչ Սուսաննա Ասլանյանին կարգապահական պատասխանատվության ենթարկելու մասին որոշում ընդունելուն պարտավորեցնելու պահանջների մասին, ենթակա չէ Երևան քաղաքի առաջին ատյանի ընդհանուր իրավասության քաղաքացիական դատարանին, հիմնավոր չէ:

Ուստի, Արմեն Հակոբյանի հայցադիմումի հիման վրա հարուցված թիվ ՎԴ/13155/05/24 գործը ենթակա է Երևան քաղաքի առաջին ատյանի ընդհանուր իրավասության քաղաքացիական դատարանի քննությանը:

Հիմք ընդունելով վերոշարադրյալը և ղեկավարվելով ՀՀ քաղաքացիական դատավարության օրենսգրքի 26-րդ հոդվածով՝

Ո Ր Ո Շ Ե Ց Ի Ն Ք

թիվ ՎԴ/13155/05/24 գործն ըստ Արմեն Հակոբյանի հայցի ընդդեմ «Սնանկության գործերով կառավարիչների կոլեգիա» ինքնակարգավորվող կազմակերպության՝ «Սնանկության գործերով կառավարիչների կոլեգիա» ինքնակարգավորվող կազմակերպության դիտորդ խորհրդի 10.07.2024 թվականի որոշումը մասնակի անվավեր ճանաչելու և սնանկության գործերով կառավարիչ Սուսաննա Ասլանյանին կարգապահական պատասխանատվության ենթարկելու մասին որոշում ընդունելուն պարտավորեցնելու պահանջների մասին, ենթակա է Երևան քաղաքի առաջին ատյանի ընդհանուր իրավասության քաղաքացիական դատարանին:

ՀՀ ՎՃՌԱԲԵԿ ԴԱՏԱՐԱՆԻ ՆԱԽԱԳԱՀ ԼԻԼԻԹ ԹԱԴԵՎՈՍՅԱՆ

ՀՀ ՎՃՌԱԲԵԿ ԴԱՏԱՐԱՆԻ ՎԱՐՉԱԿԱՆ ՊԱԼԱՏԻ ՆԱԽԱԳԱՀ ՀՈՎՍԵՓ ԲԵԴԵՎՅԱՆ

ՀՀ ՎՃՌԱԲԵԿ ԴԱՏԱՐԱՆԻ ՔԱՂԱՔԱՑԻԱԿԱՆ ՊԱԼԱՏԻ ՆԱԽԱԳԱՀ ԳՈՌ ՀԱԿՈԲՅԱՆ

ՀՀ ՎՃՌԱԲԵԿ ԴԱՏԱՐԱՆԻ ՔՐԵԱԿԱՆ ՊԱԼԱՏԻ ՆԱԽԱԳԱՀ ՀԱՄԼԵՏ ԱՍԱՏՐՅԱՆ

ՀՀ ՎՃՌԱԲԵԿ ԴԱՏԱՐԱՆԻ ՀԱԿԱԿՈՌՈՒՊՑԻՈՆ ՊԱԼԱՏԻ ՆԱԽԱԳԱՀԻ ԱՐԹՈՒՐ ԴԱՎԹՅԱՆ